

DORU STOICA

DUMITRU BARBU

FUNDAMENTELE ȘTIINȚIFICE
ALE JOCULUI DE FOTBAL MODERN

DORU STOICA

DUMITRU BARBU

FUNDAMENTELE ȘTIINȚIFICE
ALE JOCULUI DE FOTBAL MODERN

**Editura Universitaria
Craiova, 2016**

Referenți științifici:

Prof. univ. dr. Marian Dragomir

Prof. univ. dr. Dorina Orțănescu

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

STOICA, DORU

Fundamentele științifice ale jocului de fotbal modern / Stoica Doru,
Barbu Dumitru. - Craiova : Universitaria, 2016

Conține bibliografie

ISBN 978-606-14-1093-4

I. Barbu, Dumitru

796.332

CUVÂNT ÎNAINTE

Prezenta lucrare reprezintă o sinteză a materialelor apărute în țara noastră și în străinătate, propunându-și să valorifice bagajul informațional, dobândit în câmpul larg și fertil al sportului de performanță, cu referire la istoricul și pregătirea tehnică în jocul de fotbal.

Prin conținutul său ea se adresează în special studenților din Facultățile de Educație Fizică și Sport, precum și antrenorilor, care se ocupă de instruirea și pregătirea copiilor și juniorilor, pentru activitatea fotbalistică de performanță, având un pregnant caracter didactic, de predare-învățare, relatând numeroase metode și mijloace de instruire tehnică, la copii și juniori. În spiritul acestei idei, am încercat elaborarea prezentei lucrări, care să se adreseze în egală măsură tuturor celor implicați în fenomenul sportiv – aceștia știind pe ce direcții să acționeze, în însușirea elementelor tehnice.

În elaborarea prezentei lucrări, experiența dobândită în decursul anilor, a specialiștilor din domeniul educației fizice și sportului din țara noastră și din străinătate, precum și întreaga literatură de specialitate referitoare la pregătirea tehnică a copiilor și juniorilor în antrenamentul sportiv, a avut un rol hotărâtor.

Sperăm, ca prin această lucrare, să putem contribui la îmbogățirea literaturii de specialitate din domeniul educației fizice și a sportului, și să sprijinim pe această cale, activitatea colegilor noștri, care au îmbrățișat meseria de antrenor sau au optat pentru cea de profesor. De asemenea, lucrarea urmărește ca prin conținutul său, profesorii de educație fizică și sport, precum și antrenorii din fotbalul de performanță, să-și completeze sau perfecționeze bagajul didactic, de cunoștințe teoretice și practice. Lucrarea poate constitui repere și evaluări, chiar și pentru specialiștii care lucrează cu seniori.

Considerăm însă, că lucrarea poate fi foarte bine îmbunătățită de experiențele personale ale fiecăruia dintre specialiștii domeniului, îmbunătățiri care pot contribui la ridicarea gradului de pregătire a tinerilor fotbaliști.

Autorii

CAPITOLUL I

APARIȚIA ȘI EVOLUȚIA JOCULUI DE FOTBAL ÎN LUME ȘI ÎN ROMÂNIA

1.1. GENERALITĂȚI

Autorii din țările cu tradiție în jocul de fotbal (Franța, Italia, Anglia) încearcă să demonstreze că acest joc își trage rădăcinile din unele jocuri care se practicau în țara respectivă. Francezii pretind că la originea fotbalului ar fi jocul "SOULE", iar italienii "GIOCO DEL CALCIO"!

Privit, după modul cum se desfășoară în prezent o partidă de fotbal, unanimitatea specialiștilor indică Anglia ca fiind țara de obârșie a acestui joc.

Lecturând istoricul jocului cu balonul rotund, vom observa că el se manifestă într-un fel sau altul încă din orânduirea primitivă și în strânsă dependență cu fenomenele economice, sociale și politice ale perioadei respective.

1.2. JOCURILE CU BALONUL LA POPOARELE PRIMITIVE

Izvoarele atestă faptul că jocul cu mingea era practicat din cele mai vechi timpuri de triburi și populații din Africa, America Centrală și de Sud, Asia, Oceania, Groenlanda, Alaska, insulele polineziene, sau indigenii mexicani.

Unele date consemnează că indigenii din tribul Taragumara (aflat atunci pe teritoriul Mexicului de astăzi) practicau un joc care se desfășura între două grupuri de oameni, pe distanțe între 200-300 km, pe direcția Vest-Est. Obiectul jocului era un balon mare, care simboliza cercul și care era lovit cu picioarele. Acest gen de joc avea semnificații magice, fiind practicat de către bărbați.

Eschimoșii din Groenlanda au practicat și practică și în prezent, un joc, care se presupune că ar avea originea în primitivism.

Folosind tot un balon mare, grupurile trebuia să-și păstreze cât mai mult balonul și să-l îndepărteze de poarta proprie. Porțile se găseau la distanțe de 10-15 km, adică distanța dintre două așezări (grupuri de case eschimoase). La desfășurarea jocului participau, alături de bărbați, femeile și copiii, iar partidele se derulau pe mai multe zile.

Există documente care atestă că și în Oceania se practicau jocuri cu balonul rotund umplut cu fân și confecționat din piele de cangur. În alte ocazii, obiectul de joc îl constituia nuca de cocos.

Caracteristic la popoarele primitive este faptul că baloanele, direcțiile, distanțele și modul de desfășurare a întrecerii aveau un caracter religios, magic.

1.3. JOCUL DE FOTBAL LA POPOARELE ANTICE

La popoarele antice, educația fizică îmbracă tot mai pregnant un caracter utilitar. Înotul, vâslitul, luptele și ridicările de greutate sunt părți integrante ale pregătirii militare. Jocul cu balonul iese treptat din sfera activităților de pregătire militară și devine un joc sportiv, de întrecere.

Unele desene, găsite în Egipt, demonstrează că în aceste locuri se practica jocul cu balonul cu aproximativ 3000 de ani în urmă.

Un joc asemănător cu cel al egiptenilor îl practicau și sirienii, cam din aceeași perioadă. Jocul consta din aruncarea și prinderea balonului în mod alternativ, de către perechi care stăteau față în față, sau din executarea unor jonglerii.

FIFA a recunoscut în 2004, drept locul de naștere al fotbalului, ca fiind China. Legende chinezești ne amintesc de practicarea, unui joc asemănător fotbalului cu câteva milenii înainte de Hristos, acesta efectuându-se cu o minge umplută cu blănuri. În vechea Chină, sub dinastia împăraților HAN, se practica un joc cu balonul numit "TSU-KHU" (în traducere, balon șutat), care făcea parte din manifestările obișnuite ale cetățenilor "Imperiului Ceresc". Din acele vremuri s-a păstrat un manual de pregătire militară, care cuprinde în conținutul său și jocul cu balonul.

O poezie a poetului Li Yu (50-136 e.n.), descrie un joc în care "balonul rotund zbura în aer, în timp ce două echipe așezate față în față, pe un teren de forma unui patruleter, cu conducători de joc ale căror decizii avantajau pe unii sau pe alții". Alte izvoare menționează că tot în vechea Chină, se practica un joc asemănător cu fotbalul de azi "TSUH-KUH". Jocul se desfășura pe echipe, învingătorii primind trofee, în timp ce învinșii erau bătuți la tălpi cu nuiiele de către proprii suporteri. Balonul era confecționat din piele și umplut cu pene sau păr. Câștigătorii erau declarați jucătorii care introduceau de mai multe ori balonul într-o poartă formată din două prăjini, între care se întindea o plasă de mătase cu o gaură cu diametrul de 30-40 cm.

"**KEMARI**" este un joc cu balonul, care se practica în Japonia și care se mai practică și astăzi în unele regiuni ale acestei țări. Istoricii opinează că acest joc își are începutul cam în aceleași timpuri și că ar fi împrumutat de la chinezi.

În Africa, jocul se practica sub denumirea de „**KURA**” și constituia un ritual religios pentru aducerea și oprirea ploilor.

La greci, apariția jocului cu mingea se menționează în cetățile grecești astfel: la Atena, sub denumirea de „**SFERARPASTON**”; în Sparta și Teba se numea „**APPORAXIS**” sau „**EPISKIROS**”.

Istoria sportivă a vechii Grecii menționează jocul "**EPISKIROS**", ca având ca obiect al întrecerii, balonul. El a apărut în întrecerile sportive după anul 776, anul primelor JOCURI OLIMPICE.

Din manuscrisele descoperite în ultimul secol și publicate la Oxford, de către profesorii Greffel și Hunt, se arată că în ziua a cincea, zi rezervată întrecerii copiilor, un succes deosebit îl avea jocul cu balonul.

Nu lipsit de interes este faptul că, în evoluția sa, jocul cu balonul este paralel cu istoria civilizațiilor. Pe această direcție menționăm doar pe Alexandru cel Mare, care, odată cu expansiunea militară, a dus civilizația din Extremul Orient spre Orientul Apropiat, cu tot ce cuprindea aceasta, deci și cu practicarea exercițiului fizic și a **jocului cu balonul**.

Romani, cu aproximativ 150 de ani înainte de Hristos, au cucerit Grecia și au preluat de la aceștia practicarea exercițiului fizic, și implicit și jocul cu mingea, în special ca mijloc de pregătire al soldaților pentru luptă. Întorși acasă, au început să adapteze jocurile învățate la cerințele pregătirii lor sau să inventeze altele. Dintre jocurile inventate, "**HARPASTUN**" este jocul care se apropie cel mai mult de jocul de fotbal. Odată cu expansiunea romană, pe timpul împăratului Iulius Cezar, harpastunul a fost introdus și în ținuturile cucerite de romani.

Jocul practicat de către soldații romani prin înverșunarea și violența exagerată cu care se angajau cele două tabere, servea foarte bine spiritului de luptă și pregătirii legiunilor militare. Încălțăminteja jucătorilor se numea: „calceus” de unde și denumirea actuală a jocului de fotbal din Italia: „**CALCIO**”.

Locul de baștină și cel mai reprezentativ al jocului a fost „**CÂMPUL LUI MARTE**” de pe malurile Tibrului, unde jocul **HARPATUM** se desfășura după unele reguli ca: cele două echipe, egale, erau formate din jucători de atac și apărare, care

folosind orice mijloace urmăreau să conducă mingea la țintă, dincolo de linia trasată la cele doua capete ale terenului de joc.

1.4. JOCUL DE FOTBAL LA POPOARELE MEDIEVALE

La popoarele medievale, exercițiile fizice evoluează pe două direcții:

- una pentru păturile avute, în care baza o forma mai ales pregătirea militară;
- cealaltă, pentru păturile sărace, care, în general, era jocul cu balonul.

În urma invadării insulelor britanice de către Wilhelm de Orania (1066), jocul de fotbal pătrunde și în Anglia.

1.5. JOCUL DE FOTBAL ÎN ANGLIA

Legende ne amintesc că în perioada ocupației romane, soldații britanici i-au învins la "fotbal" pe cei romani, pretinzând că nu aceștia au introdus jocul **HARPASTUM** pe meleagurile lor.

Jocul de fotbal la englezi, este menționat încă din anul 1175 de către cronicile care scriu despre "*tineri din cetatea Londrei, care se întâlnesc în unele după-amieze pentru a se juca cu balonul*". În timp, jocul a evoluat fiind practicat atât de păturile avute ale populației, cât și de cele sărace.

Jocul se desfășura între populația dintre două localități apropiate, fiind deosebit de brutal, aceștia luptându-se pentru a trimite mingea pe teritoriul advers indiferent prin ce mijloace. De cele mai multe ori în urma jocurilor apăreau numeroase victime, precum și pagube materiale în dauna unor oameni pașnici. Prin urmare jocul de "fotbal" a fost interzis în repetate rânduri prin numeroase edicte ale regilor. Pentru prima dată a fost interzis în 1314 de regele Eduard al II-lea, urmând ca apoi în 1349 și 1365 jocul cu mingea să fie interzis de regele Eduard al III-lea în detrimentul călăriei sau trasului cu arcul. Jocul a urmat a fi interzis de Richard al II-lea în 1389, Henric al IV-lea în 1401, James al III-lea în 1457, regina Elisabeta în 1572 și 1581, precum și de exponenții bisericii care au atacat jocul considerându-l păcătos și diabolic. În ciuda tuturor interdicțiilor luate, jocul de fotbal a continuat să fie practicat inclusiv de conducătorul revoluției burgheze din secolul al XVII-lea, Oliver Cromwell.

În 1602 jocul este menționat de către Carew în cartea "Survet of Corniwall" (Priviri asupra Cornwall-ului), a fi practicat în două feluri, fiind